

SKRIFTLIGT SPÖRSMÅL

Nödmeddelanden på nationalspråken

Till riksdagens talman

Den 12.2 inträffade en stor brand vid Kuusakoskis industrianläggning i Esbo, Köklax, i en hall där elektronik, problemavfall samt kemikalier förvaras.

Västra Nylands räddningsverk fick alarmen kl 18.35 och till platsen sändes 12 räddningsenheter och en ambulans. Branden var kraftig och ett nationellt varningsmeddelande sändes på finska via nödcentralen klockan 18.50. Branden blev häftigare och ytterligare räddningskapacitet kallades till platsen. Rökbildningen var stor och rökgaserna giftiga. Det finska varningsmeddelandet uppmanade befolkningen väster om Köklax att hålla sig inomhus, stänga fönster och luftintag. Lukten av röken spred sig många kilometer från olycksplatsen. De giftiga rökgaserna utgjorde en risk för människors liv, säkerhet och hälsa i den omedelbara närheten av branden. Senare på kvällen blev de närmaste invånarna evakuerade.

Först klockan 19.58 sändes ett svenskt varningsmeddelande från Västra Nylands Räddningsverk till nödcentralen för att förmedlas ut till massmedierna. Det svenska varningsmeddelande skickades dock inte vidare till rundradion. Med andra ord gavs varningsmeddelandet enbart på finska.

Enligt den jourhavande brandchefen som ansvarade för informationen översattes varningsmeddelandet inte till svenska på grund av att ingen först kom att tänka på att varningsmeddelande enligt lagen bör ges på landets båda nationalspråk, samt för att ingen person med kunskaper i svenska fanns på plats vid Västra Nylands räddningsverk. Varningsmeddelandet översattes först en timme senare efter att en svensktalande person inkallats. Brandchefen konstaterade följande dag i en radiointervju att den finskspråkiga informationen om branden även verkar ha nått de svenskspråkiga invånarna.

Enligt språklagen (423/2003) är det helt entydigt att alla nödmeddelanden som ges i landet, oberoende av vilka geografiska områden nödmeddelandet gäller, alltid bör publiceras på landets båda nationalspråk, finska och svenska. I detta fall var Västra Nylands räddningsverk den ansvariga myndigheten, och det enspråkigt finska meddelandet skickades ut via nödcentralen.

I 32§ 1 mom. i språklagen stadgas följande om myndigheternas information: Information som statliga och kommunala myndigheter riktar till allmänheten skall ges på finska och svenska i tvåspråkiga kommuner. Det behöriga ministeriet skall se till att information som är väsentlig för individens liv, hälsa och säkerhet samt för egendom och miljön ges på båda nationalspråken i landet. I RP 92/2002 anges även principen om att informationen alltid skall ges samtidigt på finska och svenska i mån av möjlighet.

Svenskspråkiga medier har inte befogenhet att översätta nödmeddelanden till svenska för sina radio- och TV-sändningar. Tvärtom kan t.ex. YLE som bolag inte ta ansvar för eventuella skador eller t.o.m. dödsfall som kan uppkomma på grund av en inkorrekt eller otydlig översättning.

Av detta händelseförlopp kan man dra slutsatsen att trots att frågan om kraven på varningsmeddelanden ingående diskuterats bland allmänheten samt särskilt i samband med stiftandet av en ny lag om varningsmeddelanden, som träder i kraft den 1 juni 2013, känner Västra Nylands räddningsverk inte till de lagstadgade principerna om informationen. I Esbo bor det över 20 000 svenskspråkiga och andelen svenskspråkiga i västra Esbo är inte obetydlig. I Kuusakoskis omedelbara närhet finns både en svenskspråkig skola och ett stort svenskt daghem.

Även den angränsande kommunen Kyrkslätt är en tvåspråkig kommun med en betydande andel svenskspråkiga.

Det föreligger m.a.o. ett behov av att förbättra rutinerna vid räddningsverket samt eventuellt också att se över ministeriets instruktioner ifall dessa hittills varit otydliga. Det är inte acceptabelt att ett tvåspråkigt räddningsverk försummar sin skyldighet att ge varningsmeddelande på båda nationalspråken samtidigt. Det är inte försvarbart att skylla på ekonomiska resurser då det uppenbarligen handlar om nonchalans eller oförmåga att organisera informationsverksamheten systematiskt så att lagen uppfylls. Möjligheten att utveckla ett samarbete med andra tvåspråkiga räddningsverk, som i nödfall (som i detta fall) kan bistå med snabb översättningshjälp måste även snabbt utredas.

Med hänvisning till det som anförs ovan får jag i den ordning 27 § riksdagens arbetsordning föreskriver ställa följande spørgsmål till den minister som saken gäller:

Vad ämnar regeringen göra för att utreda om myndigheterna följt lagen som slår fast att information som är viktig för individens liv, hälsa och säkerhet samt för egendom och miljö skall ges på båda nationalspråken i hela landet, i samband med branden vid Kuusakoski i Köklax den 12.2.2013. Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att garantera att räddningsmyndigheterna alltid skall beakta språklagen och ge varningsmeddelandet på båda nationalspråken samtidigt.

Helsingfors den 18 februari 2013

Christina Gestrin /sv